

Tutkittavaksi ottamista koskeva puhuttelu

Sinut on kutsuttu Maahanmuuttoviraston puhutteluun. Lue huolellisesti tämä ohje, joka kertoo oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi puhuttelussa. Jos sinulla on kysyttävää tästä ohjeesta, voit esittää kysymyksiä puhuttelun alussa Maahanmuuttoviraston työntekijälle.

Mikä on tutkittavaksi ottamista koskeva puhuttelu?

Tutkittavaksi ottamista koskevassa puhuttelussa selvitetään asiat, joiden perusteella Maahanmuuttovirasto päättää, tutkitaanko hakemuksesi perusteet Suomessa. Hakemuksen tutkimatta jättämistä koskevat perusteet ovat seuraavat:

- Olet saapunut turvallisesta maasta, jossa olet saanut turvapaikan tai toissijaista suojelua tai muuten riittävää suojelua ja jonne sinut voidaan palauttaa (ensimmäinen turvapaikkamaa).
 - Ilman huoltajaa olevien alaikäisten kohdalla kolmas maa voidaan katsoa ensimmäiseksi turvapaikkamaaksi vain, jos se ei ole lapsen edun vastaista, ja jos on varmaa, että kyseisen maan viranomaiset ottavat lapsen vastuulleen ja lapsi saa välittömästi tehokasta suojelua.
- Olet saapunut turvallisesta maasta, jossa sinun on mahdollista pyytää ja saada suojelua, jos edellytykset täyttyvät ja jonne sinut voidaan palauttaa (turvallinen kolmas maa).
 - Ilman huoltajaa olevien alaikäisten kohdalla kolmas maa voidaan katsoa turvalliseksi kolmanneksi maaksi vain, jos se ei ole lapsen edun vastaista, ja jos on varmaa, että kyseisen maan viranomaiset ottavat lapsen vastuulleen ja lapsi saa välittömästi tehokasta suojelua.
- Kansainvälinen rikostuomioistuin on tarjonnut sinulle turvallista uudelleensijoittamista, eli mahdollisuutta asettua joko Euroopan unionin jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan.
- Olet tehnyt hakemuksesi vasta 7 arkipäivän kuluttua siitä, kun sinulle on annettu paluudirektiivin mukainen palauttamispäätös.
- Olet saanut kansainvälistä suojelua toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta.
- Olet tehnyt myöhemmän hakemuksen, joka ei sisällä sellaisia uusia perusteita, joiden perusteella
 - Maahanmuuttovirasto voisi katsoa sinun olevan kansainvälisen suojelun tarpeessa tai

- o aiempaa päätöstä jättää hakemuksesi tutkimatta tulisi arvioida toisin.
- Jos Maahanmuuttovirasto ottaa hakemuksesi tutkittavaksi, sinulle järjestetään turvapaikkapuhuttelu, jossa sinua pyydetään kertomaan syyt, joiden takia haet kansainvälistä suojelua Suomesta. Turvapaikkapuhuttelu voidaan pitää sinulle varatun tutkittavaksi ottamista koskevan puhuttelun yhteydessä, jos tähän jää aikaa. Lisätietoa turvapaikkapuhutteluun valmistautumisesta kohdassa "Jos turvapaikkapuhuttelu pidetään tutkittavaksi ottamista koskevan puhuttelun yhteydessä".

Missä, milloin ja miten puhuttelu järjestetään?

- Olet saanut tämän ohjeen mukana kutsun puhutteluun. Siinä kerrotaan, missä, milloin ja miten puhuttelusi järjestetään.
- Puhuttelu äänitetään ja voit halutessasi pyytää tallenteen itsellesi. Tallenne tehdään mahdollisten epäselvyyksien selvittämistä varten ja Maahanmuuttovirasto ei jaa sitä ulkopuolisille.
- Puhutteluhuoneessa voi olla kuvaa tallentava valvontakamera.
- Puhuttelusta tehdään pöytäkirja.
- Kaikki, mitä kerrot puhuttelussa, on luottamuksellista. Kertomiasi asioita ei kerrota ulospäin muutoin, kuin asian käsittelyn kannalta olennaisille viranomaisille, joilla on laissa määritelty tiedonsaantioikeus.
- Kutsussa kerrotaan, jos puhuttelusi järjestetään videoyhteydellä. Lisätietoa videoyhteydellä järjestettävistä tapaamisista löydät Maahanmuuttoviraston verkkosivulta **migri.fi/turvapaikanhakijan-asiointi**.
- Et voi siirtää puhuttelua ilman perusteltua syytä. Jos sairastut puhuttelupäivänä, ilmoita asiasta välittömästi Maahanmuuttovirastolle. Saat tähän tarvittaessa apua vastaanottokeskukselta. Sinun pitää ilmoittaa perusteltu syy tai toimittaa Maahanmuuttovirastolle vastaanottokeskuksen sairaanhoitajan tai lääkärin selvitys sairastumisesta mahdollisimman pian tai viimeistään 1 viikon kuluttua puhuttelupäivästä. Jos jätät pois puhuttelusta ilman perusteltua syytä, hakemuksesi katsotaan epäsuorasti peruutetuksi ja asian käsittely päätetään.

Ketkä ovat paikalla puhuttelussa?

Puhutteluun saavat tulla vain puhutteluun kutsutut henkilöt ja muut Maahanmuuttoviraston kanssa etukäteen sovitut henkilöt. Puhuttelussa ovat paikalla Maahanmuuttoviraston työntekijä, eli puhuttelija, sekä tilanteesta riippuen tulkki, avustaja, edustaja, edunvalvoja tai tukihenkilö, jos olet pyytänyt tukihenkilöä puhutteluun ja hän on saanut Maahanmuuttovirastolta luvan osallistua puhutteluun. Lue osallistujien rooleista tarkemmin Maahanmuuttoviraston verkkosivulta **migri.fi/turvapaikanhakijan-asiointi**.

Mitä oikeuksia minulla on puhuttelussa?

- Sinulla on oikeus käyttää puhuttelussa avustajaa. Avustaja osallistuu puhutteluun oman harkintansa mukaan.
- Jos olet aikuinen turvapaikanhakija, sinun pitää itse hankkia avustaja. Jos et hanki avustajaa puhutteluun, pidämme puhuttelun ilman avustajaa
- Jos olet ilman huoltajaa oleva alaikäinen, edustajasi on aina paikalla puhuttelussa. Edustajasi huolehtii tarvittaessa avustajan hankkimisesta puhutteluun. Jos sinulla ei ole edustajaa, Suomessa oleva huoltajasi on paikalla puhuttelussa.
- Puhuttelussa on tulkki. Tulkin tehtävänä on puolueettomasti kääntää kaikki, mitä puhuttelussa sanotaan. Tulkki on joko paikan päällä tai hän voi tulkata puhelimitse tai videon välityksellä.
- Jos sinulla on perusteltu syy toivoa, että tulkki tai puhuttelija on nainen tai mies, kerro asiasta Maahanmuuttovirastolle hyvissä ajoin ennen puhuttelua. Voit pyytää tarvittaessa apua vastaanottokeskuksen työntekijältä. Maahanmuuttovirasto arvioi, onko syy perusteltu. Jos olet säilöönottotoyksikössä tai muussa laitoksessa, kerro asiasta majoituspaikkasi työntekijälle. Jos olet ilman huoltajaa oleva alaikäinen, pyydä apua edustajaltasi.
- Puhuttelijalla ja muilla puhuttelussa läsnä olevilla henkilöillä on salassapitovelvollisuus, eli he eivät saa kertoa mitään puhuttelussa kuulemaansa kenellekään ulkopuoliselle. Asioilla, joita kerrot puhuttelussa, voi kuitenkin olla vaikutusta perheenjäsenesi hakemuksen käsittelyyn. Tällaisissa tapauksissa huomioimme ne perheenjäsenesi asiassa. Voimme kuitenkin salata kertomasi asiat perheenjäseneltäsi, jos niiden paljastamisesta aiheutuisi sinulle tai läheisellesi vaaraa tai haittaa. Saat kertoa tästä puhuttelussa oman mielipiteesi.
- Sinua koskevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä.
- Jos olet ilman huoltajaa oleva alaikäinen, Maahanmuuttovirasto voi etsiä eli jäljittää vanhempaasi tai muuta tosiasiallista huoltajaasi. Tosiasiallisella huoltajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on huolehtinut sinusta kotimaassasi. Jäljittämiseen käytetään vain jäljittämisen kannalta välttämättömiä tietoja. Maahanmuuttovirasto tekee jäljittämisen niin, ettei siitä aiheudu vahinkoa tai haittaa sinulle tai läheillesi. Maahanmuuttovirasto tiedustele sinulta puhuttelussa näkemystäsi jäljittämiseen sekä tietoja, joista voi olla jäljittämisessä apua.

Mitä velvollisuuksia minulla on puhuttelussa?

- Olet velvollinen tekemään yhteistyötä ja kertomaan totuuden.
- Puhuttelu on tilaisuutesi esittää perustelut sille, miksi kohdallasi ei voida soveltaa hakemuksen tutkimatta jättämisen perusteita. Sinulla on velvollisuus osallistua puhutteluun ja vastata itse kysymyksiin. Vastaa kysymyksiin niin tarkasti kuin pystyt.

- Jos kieltäydyt vastaamasta kysymyksiin ilman perusteltua syytä, eikä tästä syystä puhuttelussa saada riittävästi tietoa turvapaikkaperusteitasi, hakemuksesi katsotaan epäsuorasti peruutetuksi ja asian käsittely päätetään.
- Jos et kerro totuutta, se voi vaikuttaa kielteisesti hakemukseesi. Kerro totuus ja älä jätä kertomatta mitään tietoja, mitkä ovat olennaisia hakemuksesi kannalta.
- Huomioi, että väärin tietojen antaminen tai oikeiden tietojen salaaminen voi myöhemmin johtaa jo myönnetyn luvan peruuttamiseen ja vaikeuttaa muiden asioidesi käsittelyä.
- Puhuttelija auttaa ja ohjaa sinua kertomaan selvitetävistä asioista kysymällä kysymyksiä. Tähän lukeutuvat myös mahdolliset arkaluontoiset ja vaikeat asiat. On oman etusi mukaista kertoa myös vaikeista asioista. Niillä voi olla ratkaiseva merkitys hakemuksesi kannalta.
 - Jos sinun on vaikea puhua joistain asioista, voit mainita siitä puhuttelijalle. On tärkeää, että kerrot kaikista hakemukseesi liittyvistä asioista, koska päätös tulee perustumaan puhuttelussa antamiisi tietoihin.
- Jos puhuttelija havaitsee epäselvyyksiä tai ristiriitoja kertomuksessasi, sinulle annetaan mahdollisuus selvittää asiaa.
- Henkilötietojasi tarkastetaan puhuttelussa. Henkilötiedot perustuvat ensisijaisesti asiakirjoihin. Jos haluat puhuttelun jälkeen muuttaa henkilötietojasi, tarvitset sitä varten passin tai muun virallisen henkilöllisyystodistuksen.
- Maahanmuuttovirasto tallentaa henkilötietosi ja hakemusperusteesi ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, joka on viranomaisrekisteri.
- Väärin henkilötietojen antaminen viranomaiselle tai väärän tiedon antaminen merkittäväksi viranomaisrekisteriin on rikos, josta seuraa rangaistus. Suomessa rikosvastuu koskee 15 vuotta täyttäneitä.

Miten voin valmistautua puhutteluun?

- Puhuttelussa sinun täytyy kertoa omin sanoin, miksi sinun kohdallasi ei voida soveltaa hakemuksen tutkimatta jättämistä koskevia perusteita. Kun valmistaudut etukäteen, sinun on helpompi kertoa kokemuksistasi puhuttelussa.
- Voit tuoda puhutteluun asiasi kannalta tärkeät asiakirjat, joita et ole vielä toimittanut Maahanmuuttovirastolle. Valmistaudu kertomaan lyhyesti, miten asiakirjat liittyvät turvapaikkaperusteisiisi. Asiakirjoja voivat olla esimerkiksi henkilöllisyystodistukset, muut viranomaisen asiakirjat, lääkärintodistukset, sekä lehtiartikkelit ja julkaisut, jotka liittyvät kertomukseesi. Asiakirjat ovat tärkeitä myös siitä syystä, että kansainvälisen suojelun hakemuksesi yhteydessä arvioidaan, onko sinulla perusteita oleskeluluvulle muulla perusteella, kuten yksilöllisestä inhimillisestä syystä.

- Tutustu ennen puhuttelua kaikkiin ohjeisiin ja esitteisiin, jotka olet saanut viranomaisilta.
- Varmista, että saavut puhutteluun ajoissa. Löydät kartat Maahanmuuttoviraston toimipisteisiin osoitteesta **migri.fi/yhteystiedot**.
- Muista, että puhuttelu voi kestää monta tuntia. Puhuttelussa voidaan pitää lounastauko ja tarvittaessa muita taukoja. Voit aina pyytää taukoa. Ota mukaan eväät tai lounasrahaa, ja päivän aikana mahdollisesti tarvitsemasi lääkkeet.
- Lapsia ei saa ottaa mukaan, ellei heitä ole kutsuttu puhutteluun. Jos tarvitset lapsellesi hoitajaa puhuttelun aikana, kerro asiasta hyvissä ajoin vastaanottokeskuksellesi.
- Jos sinulla on erityistarpeita puhuttelua varten esimerkiksi terveydentilasi takia, kerro siitä heti Maahanmuuttovirastolle. Voit pyytää esimerkiksi avustusta vamman tai terveysongelman takia tai tukea, jos olet ihmiskaupan uhri. Jos olet ilman huoltajaa oleva alaikäinen, pyydä apua edustajaltasi. Jos olet säilöönottoyksikössä tai muussa laitoksessa, kerro asiasta majoituspaikkasi työntekijälle.
- Puhuttelua ei järjestetä, jos Maahanmuuttovirasto katsoo, ettei kykene osallistumaan puhutteluun sinusta riippumattomien pysyvien syiden vuoksi. Tässäkin tapauksessa sinulla on mahdollisuus toimittaa Maahanmuuttovirastoon lisätietoja kirjallisesti.

Mitä puhuttelussa tapahtuu?

- Aluksi puhuttelija kertoo, mitä puhuttelussa tapahtuu. Puhuttelija varmistaa, että olet ymmärtänyt tässä ohjeessa listatut oikeutesi ja velvollisuutesi. Kysy, jos et ymmärrä jotain.
- Puhuttelija kysyy, ymmärrätkö tulkin kanssa toisianne. Kerro, jos et ymmärrä tulkia.
- Puhuttelija tarkastaa, onko terveydentilaasi tullut muutoksia. Tämän jälkeen puhuttelija käy läpi henkilötietosi ja voi kysyä sinua koskevia taustatietoja.
- Kuuntele puhuttelijan antamat ohjeet tarkkaan.
- Seuraavaksi selvitetään perustelusi sille, miksi sinun kohdallasi ei voida soveltaa hakemuksen tutkimatta jättämistä koskevia perusteita.
- Jos et ymmärrä jotain kysymystä, kerro se puhuttelijalle. Puhuttelija selventää kysymystä sinulle.
- Puhuttelun kesto vaihtelee. Voit pyytää taukoa missä tahansa vaiheessa puhuttelua.
- Puhuttelusta laaditaan pöytäkirja. Puhuttelija tarkastaa pöytäkirjan kanssasi osittain tai kokonaan, jos Maahanmuuttovirasto katsoo tarkastamisen tarpeelliseksi. Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa kanssasi puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Saat pöytäkirjasta kopion itsellesi.

Jos turvapaikkapuhuttelu pidetään tutkittavaksi ottamista koskevan puhuttelun yhteydessä

- Tutkittavaksi ottamista koskevassa puhuttelussa selvitetään, onko perusteita sille, ettei tutkimatta jättämisen perusteita voida soveltaa kohdallasi. Turvapaikkapuhuttelussa sen sijaan selvitetään kansainvälisen suojelun perusteita. Turvapaikkapuhuttelu järjestetään tutkittavaksi ottamista koskevan puhuttelun yhteydessä vain, jos on selvää, että hakemuksesi otetaan tutkittavaksi ja varattu tulkausaika riittää. Turvapaikkapuhuttelu voidaan järjestää myös erikseen. Se, ettei turvapaikkapuhuttelua pidetä tutkittavaksi ottamista koskevan puhuttelun yhteydessä, ei vielä tarkoita, että hakemuksesi jätetään tutkimatta.
- Turvapaikkapuhuttelussa sinulla on velvollisuus kertoa ja antaa selvitys kaikista niistä syistä, miksi olet hakenut kansainvälistä suojelua. Vastaa kysymyksiin niin tarkasti kuin pystyt.
 - Jos kieltäydyt vastaamasta kysymyksiin ilman perusteltua syytä, eikä tästä syystä puhuttelussa saada riittävästi tietoa turvapaikkaperusteistasi, hakemuksesi katsotaan epäsuorasti peruutetuksi ja asian käsittely päätetään.
- Puhuttelussa sinun täytyy kertoa perusteet kansainvälisen suojelun hakemukselle omin sanoin. Voit valmistautua puhutteluun kirjoittamalla muistiin tärkeät päivämäärät ja nimet. Kun valmistaudut etukäteen, sinun on helpompi kertoa kokemuksistasi puhuttelussa.
- Puhuttelussa selvitetään, miksi olet joutunut pakenemaan kotimaastasi ja miksi et voi palata sinne. Puhuttelija rohkaisee sinua kertomaan vapaasti ja yksityiskohtaisesti syistä, joiden takia haet kansainvälistä suojelua. Puhuttelija myös tarpeen mukaan ohjaa sinua kertomaan hakemuksesi kannalta olennaisista asioista.
- Kun olet kertonut hakemuksesi syyt, puhuttelija kysyy sinulta tarkentavia kysymyksiä, jotta olennaiset asiat tulevat selvitettyksi.
- Puhuttelija voi kysyä sinulta myös tarkemmin kotipaikastasi tai muista aiheista, joilla on merkitystä asiasi käsittelyssä.

Mitä tapahtuu puhuttelun jälkeen?

- Voit lähettää hakemukseesi liittyviä lisäselvityksiä aina siihen asti, kunnes saat päätöksen hakemukseesi. Huomaa, ettei määräpäivän jälkeen toimitettuja lisäselvityksiä pystytä välttämättä huomioimaan päätöksessä. Toimita lisäselvitykset kirjallisesti.
- Maahanmuuttovirasto päättää otetaanko hakemuksesi tutkittavaksi vai ei.
- Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen asiassasi puhuttelussa antamiesi tietojen, muun esitetyn aineiston ja maatiedon perusteella. Maahanmuuttovirasto voi myös etsiä päätöksen kannalta olennaisia tietoja julkisista lähteistä.
- Jos hakemuksesi hylätään, sinut voidaan käännyttää ja määrätä Suomea sekä muita Schengen-sopimusmaita koskevaan maahantulokielloon.

- Sinulla on mahdollisuus hakea avustettua vapaaehtoista paluuta kotimaahasi missä tahansa turvapaikkaprosessin vaiheessa. Jos hakemuksesi hylätään tai peruutat kansainvälisen suojelun hakemuksen, sinulla on oikeus hakea tukea vapaaehtoiseen paluuseen. Tuen myöntämiselle on tietyt ehdot ja ne tarkistetaan, kun haet tukea. Kysy neuvoa omasta vastaanottokeskuksestasi tai katso lisätietoa ja yhteystiedot Maahanmuuttoviraston paluuneuvonnasta verkkosivulta:

migri.fi/paluu

tai

voluntaryreturn.fi/etusivu

- Jos haluat valittaa päätöksestä, löydät valitukseen liittyvät ohjeet päätöksen liitteenä.
- Jos hait kansainvälistä suojelua puoliso, alaikäisten lastesi tai huollettavasi aikuisen kanssa, saatte yleensä yhteisen päätöksen, ellei Maahanmuuttovirasto katso, että asiassanne on perusteltua tehdä erilliset päätökset. Puhuttelija kysyy sinulta puhuttelussa, onko sinulla syitä, joiden vuoksi haluaisit erilliset päätökset.
- Jos sinulle syntyy uusia turvapaikkaperusteita myöhemmin, kerro niistä heti Maahanmuuttovirastolle tai valitusta käsittelevälle tuomioistuimelle. Jos et tuo esiin uusia seikkoja tai perusteita heti kun voit, on mahdollista, että niitä ei tutkita, jos teet niiden perusteella myöhemmän hakemuksen.